Inspreken over de kademuren

De open haven vormt een kenmerkend onderdeel van de ruimtelijke kwaliteiten van het beschermde stadgezicht. Het is wenselijk de haven zoveel mogelijk in de oude, herkenbare vorm in ere te herstellen. Het vervormen van de haven overeenkomstig de voorstellen 2 en 3 is dan ook volstrekt onaanvaardbaar. Die zijn een stad die zich op zijn historische kwaliteiten voorstaat, onwaardig.
Begin 2022 zijn al de schetsen 2 en 3 al gepresenteerd; Het lijkt er op dat sindsdien naar een bijpassende onderbouwing gezocht is.

In 2014 is door Heijmans een gedegen rapport opgemaakt t.b.v. het herstel van de kademuren. Daar is verder niets mee gedaan. Indicatief is daar in aangeven dat ca. 1/3 van de kademuren in goede staat verkeert, ca. 1/3 wellicht redelijk goed, na gedegen onderzoek, en een resterend deel dat herstel behoeft. Er zijn op basis van aannames berekeningen gemaakt inzake de toestand van de muren cf. NEN 8700. Vraag is of dat wel een zinnig uitgangspunt is voor het herstel van historische kademuren. Opmerkelijk is wel dat voor de nieuwe kademuren in Scheldevesting die normen helemaal niet gehanteerd zijn. De eisen die nu aan de oude muur gesteld worden waren blijkbaar niet relevant voor de nieuwe.
Bekend is daarnaast dat op basis van de huidige nieuwbouweisen bijvoorbeeld de bekappingen van het Markiezenhof technisch volstrekt onvoldoende zijn. Zij hebben evenwel ruim 600 jaar de elementen weerstaan. Een praktische benadering van een historisch monument lijkt meer voor hand te liggen.
Het rapport van Heijmans meldt, dat er geen kanteling van de muren is opgetreden, Juist in de berekeningen in de andere rapporten zijn hierop de ingrijpende maatregelen gebaseerd.

Een goed voorbeeld van praktisch herstel is het herstel van de Grebbe. Aanvankelijk lag er een plan om met spuitbeton daar een solide aanpassing te realiseren. Na uitgebreid burger-overleg is er daar voor gekozen de muren en gewelven op een klassieke manier te herstellen. Daar zijn geen berekeningen voor gemaakt cf. de NEN-normen. De belastingen op muren en gewelven zijn daar aanzienlijk, maar hebben die ook al honderden jaren doorstaan. Zeker is wel dat de kosten van het herstel lager of bijna gelijk waren aan de spuitbeton-variant, waaruit moge blijken dat zorgvuldig herstel helemaal niet meer hoeft te kosten dan andere oplossingen.

De kans dat dat minder kost en past binnen het beschikbare budget schatten wij hoog in.

Zoals uit de ambtelijke presentatie naar voren komt is ook gekeken naar de oplossing in Brielle. Op zich zinvol omdat daar na burgerprotesten gekozen is voor zorgvuldig herstel van de kademuren. Minder zinvol was naar de daar gekozen oplossing te kijken, omdat daar het probleem bestond uit een vergane houten fundering. Dat is in onze stad geheel niet aan de orde. De oplossing is dus per definitie onvergelijkbaar.

Recent zijn zandzakken aangebracht om instorting van de kademuren te voorkomen. Dat was niet zinvol. Bij de uitvoering hebben zwaar belaste vrachtwagens met de zandzakken op de kades gestaan. De belasting was aanzienlijk groter dan wat bij normaal verkeer aan de orde is. Proefondervindelijk is zo bewezen dat de muren helemaal niet op instorten stonden. **Nadat** de zakken geplaatst waren is een rapport opgemaakt dat de plaatsing van de zakken beargumenteert. Dat lijkt toch wat meer op witwassen dan op een serieus onderzoek.

Kijkend naar de kosten zijn er verschillende benaderingen mogelijk. Wij denken, dat de kosten voor een herstel van de kademuren lager of minstens gelijk kan zijn aan andere oplossingen Dat is mede gebaseerd op de ervaringen met de Grebbe. Als er dan toch zorgen blijven over de belasting van de muren kan overwogen worden zwaar en eventueel ook doorgaand verkeer daar te verbieden. Als extra maatregelen voor de klimaatadaptatie gewenst worden, kunnen weer bomen op de kaden geplant worden, voorzien van ruime groene plantvakken. Overigens is deze oplossing met stip de beste uit oogpunt van klimaat-adaptatie: maximaal water, evenveel groen en minder bestrating. Dat is een van de uitgangspunten voor het verkrijgen van subsidies in de Erfgoeddeal. Het zou zomaar kunnen dat het terugbrengen van water in de gedempte haven in dat circuit mee zou kunnen lopen. Met extra inspanning is het misschien mogelijk hier ook een EU-subsidie voor te verkrijgen.
Waar nodig kunnen de te herstellen gedeelten van de muren extra versterkt worden met groutankers. Schade bij het aanbrengen daarvan zal niet optreden, omdat de

ankers schuin ingeboord worden, en vrijwel overal de bebouwing voldoende ver van de muren staat. Op het smalste deel van de kade is die 8 m breed. Bij het inboren zal een anker met fictieve lengte bij de rooilijn al op 9 m onder het maaiveld komen, ver onder de aanlegdiepte van de funderingen. De kans dat er zo schade aan de huizen op zal treden is naar onze mening verwaarloosbaar. Dat in tegenstelling tot hetgeen daarover verspreid wordt. Traditioneel herstel zal dan ook geen beperkingen opleveren voor het afsluiten van een CAR-verzekering.
Bij de beoogde reconstructie van de rijbanen c.a. is het zinvol de in het verleden wat ondoordacht uitgevoerde verhoging van de rijbanen ongedaan te maken. Die verhoging heeft minstens grotendeels de afschuiving van het bovendeel van de kademuren veroorzaakt. Toen enkele 10-tallen jaren terug de vrachtwagens vol bakstenen en beton van de twee bouwmaterialenhandels over de Noord- en Zuidzijde Haven over de oude gekasseide rijbanen reden is een dergelijke schade niet opgetreden, evenmin zijn er toen muren ingestort. Bij eb bleven de kademuren zelfs tot een hoogte van ruim 4 m waterzijdig zonder steun.

Leden van de Raad, kies alstublieft voor een zorgvuldig herstel van de muren. In het verleden, en naar het er op lijkt ook nu nog, moeten de historische kwaliteiten van de stad voor de poorten van de hel weggesleept worden.